Dalvarzintepadan topilgan xum idish. Uning o'ziga xosligi nimada?

Joriy yilning may oyida O‘zbekiston san’at tarixi ekspeditsiyasining Dalvarzin guruhi Dalvarzintepaning shimoliy burchagida o‘z tadqiqotini davom ettirdi.

Shahar hududini joylashtirishning yakuniy bosqichiga (eramizning IV-V asrlari) tegishli Dt-40 qazishmasining ustki qatlamini qazish jarayonida ekspeditsiya a’zolari O'zR FA San'atshunoslik instituti ilmiy xodimlari O.Aripdjanov va T.Jahonovlar katta sopol idishni topishga muvaffaq bo'lishdi.

O‘rta Osiyo arxeologiyasida bunday idishlar xum va xumcha deb atalgan. Ular insonlarning xo'jalik faoliyatida muhim o'rin tutgan bo'lib, asosan, suyuq va quyuq moddalarni saqlash uchun ishlatilgan. Shuning uchun arxeologik qazishmalar paytida bunday idishlar o'nlab va yuzlab topilgan. Ya'ni, bunday idishlar ommaviy topilmaga aylanganini qayd etish lozim. Ammo mazkur xum o'ziga xos bo'lib, oldingi idishlardan sezilarli darajada ajralib turadi.

Xo'sh, bu xumning o'ziga xosligi nimalarda ko'rinadi?

Birinchidan, u ikki qator zigzag chiziqlaridan iborat dekor bilan bezatilgan. Yuqori va pastdagi qatorlarning har biriga uchta gorizontal chiziq o'rnatilgan; quyida bir-biriga bog'lanmagan yoylardan tashkil topgan yana bir qator mavjud. Idishning qarama-qarshi tomonlarida, romning ostida ikkita tutqich va ular orasida ikkita disk shaklidagi aplikatsiya mavjud.

Xumning ikkinchi diqqatga sazovor xususiyati shundaki, unda yunon alifbosi asosida shakllangan baqtriya yozuvidagi ikkita yozuvni ko'rish mumkin. Yozuvlar bezak yasalgandan keyin ho'l loyga ham qo'llanilgan. Ular bir-birining tepasida joylashgan, yuqori qismi to'rtta belgidan, pastki qismi o'n uchta belgidan iborat. Yozuvlar hali shifrlangani yo'q.